

Seene-suvi

Kagoh õks naid veere veerüsit,
üle kolga korgit –
2325 kar´a- naate õks jäl –poissa kaemahe,
or´alatse ots´mahe.
Sada sais´ õks kõõ hobõst saina küleh,
tuhat ratsot tulba veereh,
2330 kõik õks naa^q täku^q tännitivä^q,
kalle ratso^q kaabatõlli^q.
Olõ- õks kõik –katusõ^q kahisi^q,
ruu-saina^q rabisiva^q
suurõ õks hiiro hirnakist,
paadi jalapanõkist.
2335 Tarõ olli õks säääl täüs tarko mihi,
rihetarõ rikkit poissa –
kõik õks ka tahtõ^q hüvvä last,
ausat poissi ahnitsiva^q,
Ale oll´ õks et oigõ usuga,
2340 piso pehme viiega.
Usu-õks-list otsitas,
viielist viidas.
Ale istõ õks sis maalõ ikmahe,
jäi kurva kull´a poiss.
2345 Kuts´ õks sis kull´a maamakõist,
hõigas´ hellä imekeist:
“No tiia-i õks mul kuige tetä^q,
umal kuige olla^q!
Ime-õks-sa-kene, esäkene,
2350 kats latsõkasvatajat,
minnä taha-i õks imp mino meelekene,
süä oido^q or´alises!
Õga taha-i õks imp süä hüvvi süüke,
meeli maitsa^q makõt liimt –
2355 innep koori õks ma kotoh kuruslakko,
süü siin sibulit!
Ar olõ õks ma nännõ nuu^q päävä^q,
osi, söönü or´aleevä –
innep kaku õks ma ese kannukõisi,
2360 kiso tätä kivikeise,
hüvvä saasõ õks kui kandso kannu alt,
kinnä leibä kivi alt.”
Kauplõja^q õks sis jäivä^q kahtlatsõst,
Ale viijä^q vihasiva^q.
2365 Tõõnõ- õks nää^q –tõõsõlõ kõnõli^q,
tõõnõtõõsõlt küüsütelli^q:
“Tarka jovva-i õks imp viiä^q s´oost tarõst,
ausat Alet mi arvada –
õga ihka-i õks imp Ale Eesti rahha,
2370 olõ-i maias marko pääle!”
Õga- läts õks nää^q –üts umma paika,
targa^q mehe^q Ale tarõst
Kui tull´ õks taa suur suvõkõnõ,
kinä päiv keväjäne,
2375 kui tandsõ õks sis tati-aokõnõ,
naksi^q seene^q sibisemmä,

Ale õks sis imele üteli,
maamalõ manitsõlli:
2380 “No kua õks ma tatikorvikõsõ,
mähi seenemärsikese!”
Ale oll´ õks sis tark, tundsõ mõtsa,
rutto juusk´ juurtõ perrä,
tõi õks sis kodo juurõkerä,
juurõvahru^q vanijallõ.
2385 Ale mähke õks vakka, lask´ valli,
kudi korve, lask´ kummu.
Ime õks jal esega kõnõli^q,
maama tätäga manidsi^q:
“Kohe lätt õks meil kull´a pujakõnõ,
2390 mi armas Alekõnõ?
Vaesil olõ-i meil umma varikot,
kah´oliisil kallist mõtsa,
koh õks taa kasus kanarik,
sais tatisamblakõnõ –
2395 suurõ^q mõime õks mi puu^q puuda pääle,
liidi palgi^q leevä pääle.”
Ale õks kuuld´, vasta kostõ,
tahtõ targastõ kõnõlda^q:
“Ooda^q õks sa, ime, hummogot,
2400 pääs´o päävä nõsõngot!”
Ale tekk´ õks kõõ varra valmest,
inne ako ehitelli.
Minga olõ-s õks täl jalgo kinni panda,
jalatallo taatõlla:
2405 panda taha-s õks tä koolikotakõise,
kallit klassi-kaputit.
Seeni õks jo Ale mõtsah oll´,
oll´ poiss puhmu all,
külä- olli^q õks vil –vele küle pääl,
2410 rikka^q pois^q ringutõlli^q,
seeni oll´ õks jo korv täl kuh´aga,
mitu puuta porovikko.
Seeni nõst´ õks jo kodo, eis´ nõdsoh,
tubli korv tur´a pääl.
2415 Vasta tull´ õks jo kümme külävelja,
nelli-viis näiokõist.
Kõik haari^q õks nää^q Alelt küüsütellä,
küüsütellä, nõvvatõlla:
“Kost õks sa tõit, ausa Ale,
2420 kullus koolipoisikõnõ?
Kas tohtsõt õks sa tuvva^q muidõ mõtsast,
kor´ada külä kunnust?”
Ale õks naari, esi üteli,
vikur vell´o veerätelli:
2425 “Õga õks ti lövvä-i mino jälge,
tunnõ-i kundsa kotusit!”
Ale õks sis, vikur, veerätelli,
kavval poiss kadsat´ vasta:
“Ma korsse õks küll palja palo päält,
2430 võti musta mulla päält.”

Kiäke saa-s õks arvo timä jutust,
arvo Ale aavetsist.
Ale vei õks sis kodo ime kätte,
kand´ majja maamalõ.
2435 Ale õks sis ime naaraskõlli,
muudsa maama muhaskõlli.
Ime sis naari, esi ütél´,
and´ avvo Alelõ:
“Kost töidõ^q õks no, kull´a pujakõnõ,
2440 kannit, kallis latsõkõnõ?
Siist saasõ õks no varra vaesõllõ,
kullalõ kooliraha.”
Ime pand´ õks sis aho küttümma,
rutto turba^q tossumma.
2445 Alekõnõ õks jal joostõh mõtsa läts,
karõldõh laandõ kaldo.
Poisikõnõ õks sis istõ puhmu ala,
kai kadaja all,
kuna õks ar muu^q kodo lätsi^q,
2450 tatilisõ^q tarõ poolõ.
Muidõ õks kõik korvi^q kolisiva^q,
muidõ vaka^q vabisiva^q.
Ale jäi õks muidõ hot´ jälile,
astõ töistõ asõmõllõ -
2455 olli õks tuu Ale loonatar,
loonatar, veere vikur,
mõitsõ õks tä kävvõ^q käpikõlla,
mõistsõ otse^q upikõlla –
kaabat´ õks tä vällä kanarikust,
2460 sallõ sambla veere alt.
Kalle^q kasve^q õks kõik tati^q kanarikuh,
saiapoolõ^q samblo all,
Ale kaabat´ õks vällä kui kaaledsa^q,
puru seest puhta^q seene^q.
2465 Ale oll´ õks kõõ kuri korjamma,
tikõ paiko tiidmähe.
Ale õks jal kulla kodo tull´,
ilotõh ime mano.
Ime jovva-s õks kotoh joht kuivada,
2470 armas maama ahjo panda.
Alel olli^q õks kõik kuuma^q jalakundsa^q,
jalatalla^q tahmatõdu^q,
kõik olli^q õks ar nõglola tsusido^q,
varbavaehtõ^q vally näivä^q.
2475 Imekene õks sis tuhal tossutõlli,
lipõ-leemel leotõlli.
Esi õks tä lausi meelestäni,
uma meele poolõstani:
“A,,gu saasõ õks sul hädä häälmelle,
2480 viga vihalehesselle?”

Ale, läät õks sis kuule kupõr-kapõr,
nakat kepil kiirdmähe,
sis saasõ õks sul kepp kinä hopõn,
nui nopõ ruunakõnõ!“
2485 Lipõ võtt´ õks ar kuuma jalakundsõst,
valu varba vaihõlt –
jälke sai õks tä lipõl liinamiis,
tuhaleemel turupoiss.
Ale õks sis lausi meelestäni,
2490 uma meele poolõstani:
“Küll kannä õks ma mõtsast kallist rahha,
puhmu alt puhast rahha.
Selle õks ma lää-s külä karja,
oiu-s muidõ or´alitsõst.”
2495 Ale õks tiidse tati aigo,
poiss seene sirgnõmist:
Ale õks sis kor´as´ mitu puuta,
sai sada naglakõist.
Vei õks sis müügist müürü pääle,
2500 kaubast kaalulavva pääle.
Ale sai sis pall´o paprit,
ilosat Eesti raha.
Sis ost´ õks tä sälgä sinisärgi,
maani massanõolitsõ,
2505 Ale tõi õks sis koste imele,
kallist saia kandjallõ:
imele vei õks tä hoolõ pidämäst,
arma aho kütmäst.
Külä-õks-tä-kooli lõpõtõlli,
2510 valla klassi kallutõlli.
Tälle sai õks sis tukõv tunnistus,
kõkõ muudsap moodopapõr.
Ale tull´ õks sis kodo, torrõ miis,
ime mano illos poiss.
2515 Tunnistuist õks tä näüdäs tuhandõllõ,
nobõhit numrit.
Esi õks tä lugi, esi ütél´,
kallehe kadsatõlli:
“No tiia-i õks mul kuige tetä^q,
2520 vell´ol kuige veerätellä^q –
kooli- käsi õks mul –herr kuule minnä^q,
suurdõ klasse kalduda!
No tulõ-i mul uni maatõh,
suiko suuri mõtõldõh.
2525 Imekene õks helläkene,
pääle tähe tätäkene,
suur tulõ õks kulu mi kodolõ,
rahamasso mi majalõ,
sis läävä^q õks teil rukka ruu-huunõ^q,
2530 saina^q otsane satasõ^q!”